Dosarul nr.2-1184/23
2-23009765-12-2-20012023-1

H O T Ă R Î R E
în numele Legii

07 decembrie 2023 mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău(sediul Centru)
Instanţa compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Svetlana Vîşcu
Grefier: Valeria Marcoci
Cu participarea: reprezentantului reclamantului Sagaidac Andrei- avocatul Tataru Gheorghi,
împuternicit în baza mandatului seria MA nr. *****din *****.

A examinat în şedinţă de judecată publică, cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Sagaidac Andrei către Direcția de Poliție mun. Chișinău, intervenient accesoriu Inspectoratul General al Poliției, *****, privind repararea prejudiciului moral cauzat prin atragerea ilegală la răspundere contravențională,-

C O N S T A T Ă :

Poziția, argumentele și solicitările reclamantului.

La 19 ianuarie 2023, Sagaidac Andrei prin intermediul reprezentantului său avocatul Tataru Gheorghi a depus în Judecătoria Chișinău (sediul Centru) o cerere de chemare în judecată, formulată față de Direcția de Poliție mun. Chișinău, intervenient accesoriu Inspectoratul General al Poliției, solicitând încasarea din contul Direcției de Poliție mun. Chișinău în beneficiul lui Sagaidac Andrei suma de ***** lei cu titlu de prejudiciu moral; încasarea cheltuielilor de judecată suportate în legătură cu examinarea cererii.

În motivarea acțiunii depuse, reclamantul a indicat că, prin procesul-verbal cu privire la contravenție MAI *****din data de *****, Andrei Sagaidac a fost tras la răspundere contravențională conform art. 70 alin. (1) Cod contravențional fiind aplicată sancțiunea contravențională sub formă de amendă în mărime de ***** unități convenționale, ce constituie*****lei.

La 24.02.2020 reclamantul a depus contestație împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție și deciziei de sancționare deoarece fapta imputată nu a săvârșit-o.

Prin hotărârea judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr.5r-950/2022 din 10 mai 2022 s- a admis contestația înaintată de Andrei Sagaidac, fiind anulat procesul verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare din lipsa în acțiunile acestuia faptului contravenției, hotărârea în cauză a devenit definitivă la 12.09.2022. Prin decizia Curții de Apel Chișinău nr.4r-3134/22 din 12 septembrie 2022, fiind respins recursul agentului

constatator și menținută fără modificări Hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 10 mai 2022.

Menționează reclamantul, că la emiterea soluției de admitere a contestației și încetarea procesului contravențional, instanța de judecată a reținut că la întocmirea procesului verbal cu privire la contravenție MAI *****din data de ***** și la emiterea deciziei de sancționare agentul constatator a ignorat prevederile legale.

La data de ***** reclamantul Andrei Sagaidac s-a adresat cu o cerere prealabilă către Direcția de Poliție Chișinău și Inspectoratul General al Poliției privind repararea prejudiciului moral cauzat prin imputarea unei fapte contravenționale pe care n-a comis-o și atragerea ilegală la răspundere contravențională și anume repararea prejudiciului moral în mărime de ***** lei.

Indică reclamantul, că Direcția de Poliție mun. Chișinău prin răspunsul nr. ***** din 12.01.2023 a refuzat satisfacerea solicitărilor din cererea prealabilă, un răspuns similar fiind primit și de la Inspectoratul General al Poliției nr. *****.

Specifică, că prejudiciul moral în mărime de *****lei i-a fost cauzat reclamantului prin imputarea unei fapte și atragerea la răspundere contravențională prin aplicarea unei amenzi pentru o faptă care nu a săvârșit-o. Potrivit jurisprudenței CEDO cauza Ziliberberg c. Moldovei [cererea nr. 61821/00] acuzarea adusă unei persoane privind comiterea unei contravenții echivalează cu acuzarea acesteia de comiterea unei infracțiuni.

Astfel i-au fost cauzate acestuia suferințe psihice, caracterizate prin stres, frustrare, disconfort psihologic. Acțiunile agentului i-au creat o descurajare și o pierdere a încrederii în organele poliției.

În drept, acțiunea reclamantului s-a întemeiat pe dispozițiile art. art. 383 alin. (3), 384, Cod contravențional, art. 2, 13, alin. (1) al Legii 1545 din 25.02.1998, privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, art. art. 2036 Codul Civil, art. 3 al Protocolului nr. 7 la CEDO.

Poziția, argumentele și solicitările pârâtului.

La data de 08 septembrie 2023 Direcția de Poliție mun. Chișinău a depus referință la acțiunea depusă de Sagaidac Andrei prin intermediul reprezentantului său avocatul Tataru Gheorghi, solicitînd respingerea acesteia ca fiind neîntemeiată.

Indică pîrîtul, că potrivit art.5 alin. (1) din Legea nr. 1545/25.02.1998 cauzele cu privire la repararea prejudiciului material și moral se examinează în conformitate cu normele de procedură civilă în vigoare. Organul care reprezintă statul în instanța de judecată pe această categorie de cauze este Ministerul Justiției.

Din analiza prevederilor art.2036 alin. (1) și art.2037 alin. (1) Cod civil, se reține că este susceptibil reparației prejudiciul moral cauzat prin atingerea adusă doar drepturilor personale nepatrimoniale, cât și în cazurile expres stabilite prin lege.

Drepturile personale nepatrimoniale sunt drepturi subiective fără conținut economic, strâns legat de persoana omului. Cu alte cuvinte, drepturile personale nepatrimoniale sunt acele drepturi, care sunt lipsite de conținut economic, nefiind susceptibile de evaluare bănească.

Din categoria drepturilor personale nepatrimoniale fac parte drepturile legate de existența și de integritatea fizică și morală a persoanei (dreptul la viață, sănătate și integritate corporală, dreptul la libertate, dreptul la secretul vieții private, la onoare, la reputație etc.), drepturile referitoare la elementele de identitate ale persoanei (dreptul la nume, dreptul la domiciliu etc.), drepturile privind creația intelectuală ca formă de exprimare a personalității (dreptul de autor, dreptul de inventator etc.).

Totodată, indică pîrîtul că potrivit pct.25 din Hotărîrea Plenului CSJ al RM nr. 9 din 09.10.2006, cu privire la aplicarea de către instanțele de judecată a legislației ce reglementează repararea prejudiciului moral, instanțele de judecată care se pronunță asupra cuantumului compensației pentru prejudiciul moral, trebuie să reiasă nu doar din aprecierea subiectivă a părții vătămate, dar și din anumite date obiective, printre care și importanța vitală a drepturilor nepatrimoniale.

Prin urmare, stabilirea condițiilor reparării prejudiciului moral și a cuantumului sumei compensatorii pentru fiecare caz concret revine instanței de judecată, pornind de la circumstanțele individuale ale cauzei.

Menționează pîrîtul, că la caz nu au fost prezentate probe pertinente și plauzibile, ce ar confirma cauzarea a unor suferințe psihice sau fizice. Argumentele invocate în susținerea acestei pretenții, fiind declarative. Or, prin aplicarea sancțiunii contravenționale sub formă de amendă, și care ulterior a fost anulată, reclamantului ia fost cauzat un prejudiciu patrimonial.

Totodată, compensarea prejudiciului moral cauzat prin lezarea drepturilor patrimoniale se admite numai în cazurile expres prevăzute de lege.

Cu referire la alegația invocată de reclamant în cererea de chemare în judecată, potrivit căreia "pârâtul urmează a compensa cheltuieli judiciare în beneficiul reclamantului pentru prezenta cauza”, consideră cerința sus indicată ca una ilegală, deoarece în conformitate cu prevederile art.96 Cod procedură civilă, instanțele judecătorești obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții, care a avut cîștig de cauză, cheltuielile de asistență juridică acordată de avocați, în măsură în care acestea au fost reale necesare și rezonabile.

Astfel, Direcția de poliție mun. Chișinău consideră că cheltuielile de judecată pentru asistență juridică, pretinse de reclamant, sunt neîntemeiate.

Poziția, argumentele și solicitările intervenientului accesoriu Inspectoratul General al Poliției.

La data de 16 august 2023, intervenient accesoriu Inspectoratul General al Poliției a depus referință la acțiunea depusă de Sagaidac Andrei prin intermediul reprezentantului său avocatul Tataru Gheorghi, solicitînd respingerea acesteia ca fiind neîntemeiată.

Menționează că, solicitarea reclamantului privind repararea prejudiciul moral și material nu poate fi admisă din motivul imperfecțiunii legii, nefiind reglementata expres situația din speța dedusă judecării și anume: reclamantul invocă în cererea de chemare în judecată art. 383 alin. (3) și art. 384 alin. (2) lit. u) Cod Contravențional care prevede că, persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are dreptul.... u) să ceară și să primească despăgubiri pentru prejudicial cauzat prin acțiunile sau inacțiunile ilicite

ale autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

Acest drept prevăzut la alin. (2) lit. u) se oferă doar în cazul în care prin hotărâre judecătorească definitivă s-a constatat caracterul ilicit al acțiunilor sau al inacțiunilor autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

Procesul contravențional se desfășoară pe principii generale de drept contravențional, în temeiul Constituției, al prezentului cod, al Codului de procedură penală în cazurile expres prevăzute de prezentul cod, precum și al normelor dreptului internațional și ale tratatelor internaționale cu privire la drepturile și libertățile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.

În speța data, nu există, nu se deține o decizie definitivă irevocabilă în privința agentului constatator *****, prin care s-ar fi constatat caracterul ilicit, la întocmirea procesului verbal cu privire la contravenție, în privința lui Sagaidac Andrei, motiv din care și solicitarea data este neîntemeiată.

Indică că, întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție constituie o modalitate legală de desfășurare a procesului contravențional, iar însăși pornirea procesului contravențional, întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție, recunoașterea persoanei în calitate de contravenient, reprezintă niște măsuri procesuale ce țin de procesul contravențional care nu încalcă în esență drepturile persoanei și nu cauzează prejudicii dacă nu sunt definitive și dacă nu dăunează iremediabil drepturile persoanei în privința căreia se întocmește procesul-verbal cu privire la contravenție.

Cu referire la circumstanțele cauzei concretizează că, la momentul depistării comiterii unei fapte care poate fi calificată drept contravenție, agentul constatator este obligat nemijlocit de a întreprinde toate măsurile prevăzute de Codul contravențional, din acest motiv, acestea nu pot fi calificate drept acțiuni ilicite, deoarece îndeplinirea cu exactitate a atribuțiilor de serviciu este o îndatorire directă și iminentă, motiv din care nu pot fi reținute argumentele reclamantei precum că acțiunile agentului constatator ar fi cauzat un presupus prejudiciu.

Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545- XII din 25 februarie 1998 (în continuare Legea 1545), constituie actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul și condițiile de răspundere patrimonială a statutului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite comise în procesele penale și contravenționale de organele de urmărire penală, de procuratură și de instanțele judecătorești.

La fel, potrivit prevederilor art.2 alin.(l) din Legea 1545, acțiunile ilicite semnifică acțiuni sau inacțiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenții, ale organului de urmărire penală sau ale instanței de judecată, care exclud vinovăția acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere și nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcție de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanța de judecată, manifestate prin încălcarea intenționată a normelor procedurale și materiale în timpul procedurii penale sau contravenționale (infracțiuni).

În temeiul aceleiași legi, conform art.3 alin.(l), este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice fiind enumerate cazurile.

Analizând aspectele menționate, nu au fost identificate careva temeiuri legale, invocate de către reprezentantul reclamantului Tataru Gheorghi în cererea de chemare în judecată înaintată împotriva Direcției de poliție mun. Chișinău.

Mai mult ca atât, în sensul normei prevăzute la art. 3 al Legii nr.1545, reclamantul invocă aplicarea amenzii de către agentul constatator din cadrul Inspectoratului de poliție Râșcani al Direcției de poliție mun. Chișinău, ca temei legal de a solicita repararea prejudiciului moral, însă contrar acestei afirmații, amenda aplicată ilegal de către instanța de judecată poate fi considerată ca temei de solicitare a reparării prejudiciului, nicidecum de către agent constatator.

În conformitate cu prevederile art.6 al Legii nr.1545, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare, scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare; adoptării de către instanța judecătorească a hotărârii cu privire la anularea arestului contravențional în legătură cu reabilitarea persoanei fizice; adoptării, de către judecătorul de instrucție, în condițiile art.313 alin.(5) din Codul de procedură penală, în privința persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind declararea nulității actelor sau acțiunilor organului de urmărire penală sau organului care exercită activitate specială de investigații.

Menționează că, în cazul în care se pretinde încasarea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor de judecată, urmează să existe și să fie întrunite cumulativ (minim o condiție) atât circumstanțele prevăzute la art.6 - dreptul la repararea prejudiciului, cât și la art.3 - cazurile de reparare a prejudiciului material și moral, în condiția în care, normele în cauză sunt indisolubile și nu pot fi aplicate separat.

Astfel, în situația din speță, instanța urmează să rețină că reclamantul Sagaidac Andrei nu a fost supus ilegal arestului contravențional, reținerii contravenționale ilegale, precum și nu i-a fost aplicată ilegal amenda contravențională pentru a solicita compensarea prejudiciului moral din bugetul de stat în baza Legii nr.1545.

Consideră, că analogia aplicată indirect poartă un caracter subiectiv, întrucât impactul unei sentințe de achitare nu poate echivala cu cel al unei hotărâri de judecată prin care a fost anulat un proces verbal cu privire la contravenție, ce ar putea cauza, potrivit poziției enunțate de reclamant, prejudiciul moral manifestat prin stare de stres psihologic, suprasolicitare morală și tensiune emoționantă.

Indică, că obligația de a dovedi faptul pricinuirii prejudiciului moral (suferințe psihice sau fizice suportate) o exercită partea vătămată, de aceea în cererea despre compensarea prejudiciului moral trebuie să indice cine, în ce circumstanțe și în baza căror acțiuni/inacțiuni i-au cauzat suferințe morale (psihice) sau fizice și prin ce se manifestă acestea.

Faptul cauzării prejudiciului moral nu este probat de către reclamant, nefiind prezentat nici un înscris ce ar demonstra impactul negativ al întocmirii "presupus ilegale" a procesului verbal cu privire la contravenție de către agentul constatator.

Reieșind din natura abaterii imputate reclamantului în procesul contravențional, gradul de severitate al pedepsei care putea fi aplicată, consideră că acesta nu poate solicita încasarea prejudiciului moral prin prisma Legii nr. 1545.

Incidente de procedură.

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 18 septembrie 2023, s-a introdus în proces în calitate de intervenient accesoriu agentul constatator *****(f. d. 39 -40).

Poziția, argumentele și solicitările intervenientului accesoriu agentul constatator ***.**

În data de 18 septembrie 2023, intervenientului accesoriu agentului constatator ***** i-a fost comunicată cererea de chemare în judecată cu anexe, fapt confirmat prin dovada expedierii acțiunii prin poșta electronică (f. d.).

Poziția participanților la proces expusă în ședința de judecată.

În ședința de judecată, reprezentantul reclamantului Sagaidac Andrei avocatul Tataru Gheorghe a susținut cererea de chemare în judecată solicitînd admiterea acesteia, suplimentar indicînd că mărimea prejudiciului moral solicitat încasării este unul rezonabil.

În ședința de judecată, reprezentantul pârâtului Direcția de poliție mun. Chișinău *****nu s-a prezentat, dar prin cerere a solicitat examinarea cauzei în lipsă. (f.d. 57)

În ședința de judecată reprezentantul intervenientului accesoriu Inspectoratul General al Poliției Ion Rusu, nu s-a prezentat, dar prin cerere a solicitat examinarea cauzei în lipsă.(f.d. 47)

În ședința de judecată, intervenientului accesoriu agentul constatator ***** nu s-a prezentat, fiind citat legal în corespundere cu prevederile art. 102 - 105 din Codul de procedură civilă, fapt confirmat prin telefonogramă și dovada expedierii citație prin poșta electronică(f.d. 60-61), și ca urmare, instanța a dispus judecarea cauzei în lipsa acestuia.

Aprecierea instanței.

Audiind participanții la proces, studiind materialele dosarului, verificând argumentele expuse în acțiune de reclamant și obiecțiile reprezentanților pîrîtului și intervenientului accesoriu expuse în referințe, instanța de judecată ajunge la concluzia de a respinge cererea de chemare în judecată depusă de Sagaidac Andrei, pentru următoarele considerente.

Potrivit dispoziţiilor art. 130 alin. (1) Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art. 240 alin. (1) Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.

Conform art. 239 Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.

Lucrările dosarului denotă, că la 11 februarie 2019, agentul constatator al Inspectoratului de Poliție Rîșcani mun. Chișinău, ***** a întocmit un proces-verbal cu privire la contravenție nr. *****, prin care Sagaidac Andrei a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 70 alin. (1) Codul Contravențional, fiindu-i aplicată sancțiune sub formă de amendă în mărime de *****unități convenționale, ce constituie*****lei.

Agentul constatator a reținut în sarcina făptuitorului că, la 21 decembrie 2018 în perioada de timp 11:00-13:00, Sagaidac Andrei a răspîndit cu bună știință informații mincinoase despre ***** și anume că ultimul a intentat dosar penal în privința sa și a primit sume de bani de la fosta soție *****, ca să-i fabrice dosare, precum și faptul că acesta face mai multe probleme financiare altor persoane, fapt pentru care a fost sancționat cu amendă în mărime de *****unități convenționale, echivalentul *****lei.

Nefiind de acord cu procesul-verbal cu privire la contravenție seria și numărul **********din 11 februarie 2019, Sagaidac Andrei l-a contestat în instanța de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău(sediul Buiucani) din 10 mai 2022, s-a admis contestația lui Sagaidac Andrei și s-a anulat procesul-verbal nr. **********din 11 februarie 2019 și decizia de sancționare emisă în baza acestuia cu încetarea procesului contravențional în privința lui Sagaidac Andrei Ivan din lipsa în acțiunile acestuia a faptului contravenției(f. d. 9 -11).

Se atestă că, soluția instanței de judecată de declarare a nulității procesul-verbal cu privire la contravenție și a deciziei agentului constatator a fost justificată prin faptul că fapta contravențională nu a fost probată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 12.09.2022, a fost respins ca nefondat recursul declarat de către agentul constatator din cadrul IP Rîșcani, *****, s-a menținut fără modificări hotărârea Judecătoriei Chișinău(sediul Buiucani) din 10 mai 2022, prin care a fost încetat procesul contravențional de acuzare a lui Sagaidac Andrei, în comiterea contravenției prevăzute de art. 70 alin.! Cod Contravențional, din lipsa faptului contravenției în acțiunile acestuia.(f.d. 12-16)

Astfel, instanța conchide, că Sagaidac Andrei a promovat în justiție o acțiune cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat în rezultatul intentării neîntemeiate a cauzei contravenționale pe numele său, în esență, solicitând încasarea prejudiciului moral în mărime de ***** lei.

Analizând revendicările formulate de Sagaidac Andrei prin prisma cadrului legal pertinent aplicabil speței, instanța de judecată constată că, pretențiile înaintate sunt neîntemeiate și urmează a fi respinse, iar în susținerea acestei concluzii, se impun a fi precizate următoarele.

În conformitate cu prevederile art. 9 Codul Civil, drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile.

Drepturile şi obligaţiile civile apar:

a) din contracte şi din alte acte juridice;

b) din acte emise de o autoritate publică, prevăzute de lege drept temei al apariţiei drepturilor şi obligaţiilor civile;

c) din hotărîre judecătorească în care sînt stabilite drepturi şi obligaţii;

d) în urma creării şi dobîndirii de bunuri în temeiuri neinterzise de lege;

e) în urma elaborării obiectelor de proprietate intelectuală;

f) în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane;

g) în urma îmbogăţirii fără justă cauză;

h) în urma altor fapte ale persoanelor fizice şi juridice şi a unor evenimente de care legea leagă apariţia unor efecte juridice în materie civilă.

Conform art. 10 Codul Civil, persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi execute obligaţiile cu bună-credinţă, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credinţă se prezumă pînă la proba contrară. Neexercitarea de către persoanele fizice şi juridice a drepturilor civile ce le revin nu duce la stingerea acestora, cu excepţia cazurilor prevăzute de lege.

Potrivit art. 15 Codul Civil, apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară. Modul de soluționare a litigiului dintre părţi pînă la adresare în instanţă de judecată poate fi prevăzut prin lege sau contract. Apărarea drepturilor civile pe cale administrativă se face doar în cazurile prevăzute de lege. Hotărîrea emisă pe cale administrativă poate fi atacată în instanţă de judecată. Referințele din prezentul cod la un judecător sau la o instanță de judecată sînt referințe și la alte organe de jurisdicție competente în condițiile legii, iar referințele la dispozițiile legale de procedură civilă sînt referințe și la regulile de procedură ale respectivelor organe de jurisdicție competente.

Articolul 16 Codul Civil statuează că, apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, prin:

a) recunoașterea dreptului;

b) restabilirea situației anterioare încălcării dreptului și suprimarea acțiunilor prin care se încalcă dreptul sau se creează pericolul încălcării lui;

c) constatarea sau, după caz, declararea nulității actului juridic;

d) declararea nulității actului emis de o autoritate publică;

e) impunerea la executarea obligației în natură;

f) autoapărare;

g) repararea prejudiciului patrimonial și, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial;

h) încasarea dobînzii de întîrziere sau, după caz, a penalității;

i) rezoluțiunea sau modificarea contractului;

j) neaplicarea de către instanța de judecată a actului ce contravine legii emis de o autoritate publică;

k) alte căi prevăzute de lege.

Metodele de apărare prevăzute la alin. (1) pot fi invocate dacă sînt întrunite condițiile stabilite de lege și, după caz, de actul juridic pentru aplicarea acestora.

Conform art. 19 Codul Civil, în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel.

Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum și profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat).

Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferințele fizice și psihice, precum și diminuarea calității vieții. În cazul vătămării sănătății, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacități a corpului uman (prejudiciu biologic).

Pierderea șansei se repară doar dacă ea constă în dispariția actuală și certă a unei eventualități favorabile. Mărimea acestui prejudiciu corespunde șansei pierdute și nu poate fi egală cu avantajul care ar fi rezultat din șansă dacă ea se materializa.

Repararea prejudiciului presupune repunerea persoanei lezate în situația în care s-ar fi aflat dacă prejudiciul nu se producea.

În locul reparării prejudiciului patrimonial conform alin. (2) și (5), persoana lezată poate cere de la cel care răspunde de prejudiciu recuperarea întregului profit pe care acesta l-a obținut în legătură cu cauzarea prejudiciului. Această regulă se aplică doar dacă legea ori contractul prevede o asemenea formă de determinare a prejudiciului patrimonial sau dacă aplicarea unei asemenea forme de determinare a prejudiciului patrimonial este rezonabilă în împrejurările cazului.

Conform art. 2007 Codul Civil, prejudiciul cauzat persoanei prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a măsurii preventive sub forma arestului preventiv sau sub forma declaraţiei scrise de a nu părăsi localitatea, prin aplicarea ilegală în calitate de sancţiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunităţii se repară de către stat integral, indiferent de vinovăţia persoanelor de răspundere ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanţelor de judecată. Statul se exonerează de răspundere în cazul cînd persoana vătămată a contribuit intenţionat şi benevol la producerea prejudiciului prin autodenunţ.

Conform dispozițiilor art. 2 alin. (1) din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti nr. 1545 din 25 februarie 1998, prin acţiuni ilicite se înţelege – acţiuni sau inacţiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenţii, ale organului de urmărire penală sau ale instanţei de judecată, care exclud vinovăţia acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere şi nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcţie de răspundere din organul de

urmărire penală sau din instanţa de judecată, manifestate prin încălcarea intenţionată a normelor procedurale şi materiale în timpul procedurii penale sau contravenţionale (infracţiuni);

Potrivit art. 3 alin. (1) lit. c) şi d) din aceeaşi lege, în conformitate cu prevederile prezentei legi, este reparabil prejudiciul material şi moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma: efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziţiei, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcţie), precum şi în urma altor acţiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice; d) supunerii ilegale la arest contravenţional, reţinerii contravenţionale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenţionale de către instanţa de judecată.

Articolul 7 lit. d) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, stabilește că, în cazurile menţionate la art.3 alin.(1), persoanei fizice sau juridice i se compensează sau i se restituie amenzile percepute ca urmare a executării sentinţei judiciare şi cheltuielile de judecată suportate de persoana fizică în legătură cu acţiunile ilicite.

Iar art. 13 alin. (1) din Legea 1545 din 25 februarie 1998 stipulează că, repararea prejudiciului specificat la art.7 lit.a), c)-g) şi în capitolul III se efectuează din contul bugetului de stat, iar în cazul cînd prejudiciul a fost cauzat de organul de urmărire penală întreţinut din bugetul local - din contul acestui buget. Prejudiciul material şi moral cauzat prin aplicarea ilicită a amenzilor contravenţionale de către alte organe decît instanţa de judecată se repară de către aceste organe.

Astfel, instanța de judecată statuează că normele juridice sistematizate în ramuri de drept nu sunt izolate ci corelează între ele, aflându-se într-o interconexiune sistemică unitară, iar interpretarea şi aplicarea acestora derulează în sensul în care produc efecte juridice şi nu viceversa.

Instanța reiterează că normele juridice conţinute în Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, au punte de legătură cu celelalte norme de drept şi formează în ansamblu un cadru de reglementare unic ce guvernează raporturile juridice iniţiate de legea vizată.

Se atestă că, Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, prevede mecanismul de reparare a prejudiciilor cauzate prin acţiunile ilicite de alte organe de drept decât instanţa de judecată, procuratură şi organul de urmărire penală, or amenzile contravenţionale pot fi aplicate şi de autorităţile competente să soluţioneze cauzele contravenţionale stabilite prin lege.

Prin urmare, art. 13 din Legea nr. 1545 din 25.02.1998 nu poate fi privit ca o normă lipsită de efecte juridice inaptă să confere beneficiarilor dreptul de a cere repararea prejudiciului cauzat de organele de drept, pe motiv că, ipoteza menţionată în această prevedere legală nu este reflectată în art. 3 şi art. 6 din legea disputată or, o asemenea abordare vine în contradicţie cu principiul legalităţii care prevede că, norma de drept în vigoare produce efecte juridice până la încetarea ei în condiţiile prevăzute de lege (abrogare, expirarea termenului, cădere în desuetudine etc.), iar destinatarii legii pot beneficia în deplină măsură de mecanismele oferite în acest context.

Corespunzător, instanța conchide că, persoana în privința căreia a fost intentat un proces contravențional, iar prin hotărâre judecătorească procesul contravențional a fost

încetat din lipsa faptei, este îndreptățită de a pretinde repararea prejudiciului cauzat în rezultatul atragerii ilegale a acesteia la răspundere contravențională.

Cu toate acestea, atunci când se pretinde repararea prejudiciului moral cauzat prin tragerea ilegală la răspundere contravențională, este esențial ca procesul contravențional să fie încetat din lipsa faptei, iar acțiunea persoanei urmează a fi îndreptată către agentul constatator.

Această concluzie a instanței este fortificată prin dispoziția art. 13 alin. (1) din Legea 1545 din 25 februarie 1998, care statuează că prejudiciul material şi moral cauzat prin aplicarea ilicită a amenzilor contravenţionale de către alte organe decît instanţa de judecată se repară de către aceste organe.

Totodată, instanța reține, că potrivit art. 1998 alin. (1) Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Conform art. 2036 alin. alin. (1), (2) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.

Potrivit art. 2037 alin. (1) Cod civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanţa de judecată în funcţie de caracterul şi gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăţie a autorului prejudiciului, dacă vinovăţia este o condiţie a răspunderii, şi de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacţie echitabilă persoanei vătămate.

Reieşind din prevederile reiterate supra, instanţa conchide că prin prejudiciu moral se înţelege suferinţe psihice sau fizice cauzate prin acţiunile sau omisiunile care atentează la valorile nepatrimoniale ce aparţin persoanei din momentul naşterii sau la bunurile dobândite prin lege (viaţă, sănătate, demnitate şi reputaţia profesională), prin fapte ce atentează la drepturile personale nepatrimoniale (dreptul de a folosi propriul nume, dreptul de autor), în categoria largă a prejudiciilor corporale intră durerile fizice cauzate unei persoane prin lovituri, vătămări, răniri etc., suferinţele psihice condiţionate de vătămările corporale, de provocarea unei boli, slăbirea rezistenţei fizice la boli sau de alte complicaţii, îngrijorarea pentru aceste efecte ulterioare, epuizarea emoţională, pierderea unor plăceri (ideea de confort, anumite înlesniri etc.).

Prejudiciile afective constau în suferinţe psihice cauzate prin lezarea sentimentelor de afecţiune, care cuprind suferinţele psihice determinate de pierderea sau de rănirea, mutilarea, desfigurarea sau îmbolnăvirea gravă a persoanelor apropiate, de pierderea locului de muncă, dezvăluirea secretului familial sau a secretului medical, de limitarea sau privarea temporară de anumite drepturi, cât şi orice alte suferinţe psihice similare.

Astfel, în speță reclamantul a menționat că pîrîtul i-a cauzat un prejudiciu moral, prin imputarea unei fapte și atragerea la răspundere contravențională prin aplicarea unei amenzi pentru o faptă care nu a săvîrșit-o, i-au fost cauzate acestuia suferințe psihice,

caracterizate prin stres, frustrare, disconfort psihologic. Acțiunile agentului i-au creat o descurajare și o pierdere a încrederii în organele poliției fiind evaluat la o sumă de ***** lei.

Însă, instanța de judecată reține că, obligaţia de a dovedi faptul cauzării prejudiciului moral (suferinţelor psihice sau fizice suportate) o exercită partea vătămată, de aceea în cererea despre încasarea prejudiciului moral aceasta trebuie să indice de către cine, în ce circumstanţe şi în baza căror acţiuni (inacţiuni) i-au fost cauzate suferinţe morale (psihice) sau fizice, prin ce se manifestă acestea.

Reieșind din prevederile legale enunțate supra în coroborare cu materialele cauzei, instanța de judecată conchide că la materialele cauzei lipsesc careva acte confirmative cu privire la prejudiciul moral suferit de Sagaidac Andrei, or, prejudiciul moral presupune un complex de operațiuni psihologice care pot fi ilustrate doar în baza unor teste psihologice, şi nu se lasă la aprecierea arbitrară a oricărui subiect de drept.

În acest sens, instanța judecătorească este în imposibilitate de a stabili gradul de suferințe psihice cauzate prin acțiunile angajatului pârâtului, or, reclamantul nu a argumentat sau justificat suportarea de către acesta a prejudiciului moral, și nefiind probat faptul suportării acestuia.

În aceste circumstanțe, instanțele de judecată investită cu examinarea litigiului deferit judecății nu poate găsi o altă elucidare a cazului decât cea clarificată mai sus, de vreme ce concluzia instanţei este consecinţa dedusă în urma prezentării probelor de către părţi şi examinate în cadrul şedinţei de judecată, or, în conformitate cu prevederile art. 118 alin. (1) sprijinite cu dispoziţia art. 119 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel, iar probele se adună şi se prezintă de către părţi.

Pentru motivele invocate supra, în lipsa de probe, instanța de judecată va respinge cererea de chemare în judecată înaintată de Sagaidac Andrei către Direcția de Poliție mun. Chișinău, intervenient accesoriu Inspectoratul General al Poliției, *****, privind încasarea sumei de ***** lei, cu titlu de prejudiciu moral, ca fiind neîntemeiată.

Sintetizând cele expuse mai sus și examinând probatoriul administrat la dosar prin raportarea acestuia la prevederile art. 118, 121-122 Codul de procedură civilă, instanța reiterează că acțiunea reclamantului Sagaidac Andrei este neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

În conformitate cu prevederile art. art. 238-241 CPC RM, instanţa de judecată, -

H O T Ă R Ă Ş T E:

Se respinge cererea de chemare în judecată înaintată de Sagaidac Andrei către Direcția de Poliție mun. Chișinău, intervenient accesoriu Inspectoratul General al Poliției, *****, privind încasarea sumei de ***** lei, cu titlu de prejudiciu moral, ca neîntemeiată.

Hotărîrea cu drept de apel în termen de 30 zile în Curtea de Apel Chişinău, prin intermediul Judecătoriei Chişinău sediul Centru.

Preşedinte de şedinţă,
Judecătorul **S. Vîşcu**